

[Justitsministeren]

af befolkningens mulighed for at få fri proces og anden retshjælp.

Efter lovforslaget skal disse forbedringer først og fremmest ske gennem betydelige forhøjelser af de økonomiske grænser for at kunne få fri proces og offentlig retshjælp ved en advokat.

Det foreslås således, at den nuværende indtægtsgrænse for at kunne få fri proces for et ægtepar forhøjes fra 110.000 kr. i samlet socialindkomst til en samlet socialindkomst på 175.000 kr. Tillægget pr. barn på 15.000 kr. foreslås forhøjet til 25.000 kr. Indtægtsgrænsen for enlige uden børn vil efter forslaget blive forhøjet fra 83.000 kr. til 130.000 kr.

Af andre hovedpunkter indeholder lovforslaget en regel om, at fri proces i modsætning til i dag i almindelighed skal medføre fritagelse for at erstatte modparten sagens omkostninger. Endvidere foreslås en udvidelse af området for advokatretshjælp både for så vidt angår de omfattede sagskategorier og med hensyn til retshjælpsydelsernes omfang og indhold.

En meget stor del af befolkningen er i dag gennem de almindelige skadesforsikringer (familie-, hus- og bilforsikringer) dækket af en retshjælpsforsikring. Forsikringsdækningen er imidlertid subsidiær i forhold til fri proces, idet forsikringstageren, forinden der kan blive tale om at få dækning via forsikringen, skal have udtømt mulighederne for at få sine procesomkostninger dækket ved fri proces. Denne retstilstand foreslås ændret, således at retshjælpsforsikringer gøres til den primære sikring mod befolkningens procesudgifter. Herefter vil en bevilling til fri proces alene omfatte de omkostninger ved sagen, der ikke er dækket af en eventuel retshjælpsforsikring.

For at illustrere rækkevidden af de foreslåede nye regler kan jeg oplyse, at de samlede merudgifter ved lovforslaget skønnes at blive ca. 45-55 mill. kr. årligt i forhold til en udgift på ca. 67 mill. kr. i 1986.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg har forelagt de bevillende myndigheder et forslag om, at vederlagene til lægdommere (domsmænd og nævninge) og vidner forhøjes med virkning fra den 1. november 1987. Disse vederlag er sidst reguleret i 1978. Forslaget går ud på, at vederlaget til lægdommere forhøjes fra de nuværende 330 kr. pr. dag til 600 kr. pr. dag. Vidnegodtgørelsen foreslås forhøjet fra

mindst 40 kr. til mindst 80 kr. De samlede merudgifter ved disse forhøjelser vil andrage ca. 8 mill. kr. årligt.

De foreslåede nye regler om fri proces m.v. bygger på en enig indstilling fra retshjælpsudvalget, hvis betænkning herom i alt væsentligt opfylder den henstilling, der er kommet til udtryk i en beretning fra Folketingets Retsudvalg i september 1985. Denne beretning har været grundlaget for retshjælpsudvalgets arbejde.

Som anført i betænkningen har retshjælpsudvalget udarbejdet forslagene som en samlet reform af retshjælpsområdet.

Som det endvidere fremgår af betænkningen, er der en række yderligere spørgsmål med tilknytning til retshjælpsområdet, som skal løses. Disse spørgsmål vil blive taget op af Justitsministeriet.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale forslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Herved har jeg den ære for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

(Lovforslag nr. L 17).

Lovforslaget indebærer alene, at den revisionsklausul, der er indeholdt i lov nr. 686 af 17. oktober 1986, ophæves.

Ved lovændringen i oktober 1986 fik udlændingeloven de nødvendige styringsmekanismer til en regulering af tilstrømningen af spontane asylansøgere. Der blev indført mulighed for at afvise en asylansøger på grænsen, hvis den pågældende søger at indrejse fra et land, hvor han eller hun befinder sig i en faktisk trykthedssituation. Endvidere blev der med lovændringen indført mulighed for at straffe transportører, der bringer udlændinge her til landet, såfremt de pågældende udlændinge ikke har fornøden rejselegitimation og visum. Strafbestemmelsen er endnu ikke sat i kraft.

Før lovændringen i oktober 1986 var det ikke muligt for Danmark at styre udviklingen på flygtningeområdet. Det var således på et tidspunkt, hvor tilstrømningen var særlig stor, nødvendigt at gøre brug af skibe, en hotelplatform og en teltlejr for at kunne skaffe det fornødne antal indlogeringspladser.